

LBRIS

We know
books

Părinții Bisericii
despre
nunta și
familia ortodoxă

Traducere din limba rusă
Gheorghică Ciocoi

EDITURA DE SUFLET
București

Cuprins

Despre dragoste și libertate: cum să ne aflăm fericirea în familie	5
E mai bine să te căsătorești...	23
Sfaturi practice pentru pregătirea căsătoriei.	33
Părinții Bisericii despre Taina Nunții și familia ortodoxă	47
Taina Cununii.	51
Rugăciunea unei fecioare pentru căsătorie către Dumnezeu-Tatăl	63
Rugăciune pentru înțelegere și iubire între soți către Sfinții Petru și Fevronia.	65
Drepturile și îndatoririle soțului și soției.	67
Despre greutățile vieții de familie.	75
Despre curăția căsătoriei.	87
Cum ar trebui să se poarte soțul cu soția sa	91

Cum ar trebui să se poarte o soție cu soțul ei.....	97
Sfaturi pentru soți și părinți	105
Tinerii căsătoriți	113
Învățătură de suflet folositoare	119
Sfaturi pentru tinerii căsătoriți	125
Taina unei familii fericite	131
Scurte sfaturi pentru viața de familie...	141

Despre dragoste și libertate: cum să ne aflăm fericirea în familie

PREOT VLADIMIR ARHIPOV

Familia – ce este ea ca formă de viață? E oare continuarea creării lumii și binecuvântarea iubirii lui Dumnezeu: „Nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el” (*Facerea 2, 18*) sau este un mijloc de supraviețuire și procreare generat de necesitate? Cum să îți întemeiezi o familie? Prin dragoste, luând mai multe lucruri în calcul, la întâmplare, prin rațiune, din pasiune sau prin una ori mai multe din toate acestea, în căutarea a ceea ce este mai bine?

Cum devii un singur trup

Preotul, ca nimeni altul, cunoaște imaginea realității familiei. Din păcate, uneori

nu este una prea fericită. Noi toți, în special creștinii și mai ales preoții, spunem cuvinte frumoase și înțelepte, însă ele adeseori nu ajung la inima aproapelui nostru. De ce? De ce oare cei care ascultă aceste predici pleacă cu aceleași probleme și cu aceeași povară în adâncul sufletului, ele rămânând de neatins? Sunt cuvinte greșite, ori inima e pecetluită cu șapte pecetei? Sunt puține aceste cuvinte, ori străfundurile sufletului sunt prea adânci? Toată lumea știe că nu e bine ca omul să fie singur, așa cum s-a spus în Scriptură. Nu este exclus ca undeva, la capătul lumii ori într-o clasă paralelă, să existe cineva potrivit unei persoane. Oamenii se îndreaptă unul către celălalt, conștient sau nu, neștiind nici o adresă, nici nume. Dacă sunt atenți la glasul lor lăuntric, va veni momentul în care drumurile li se vor intersecta. Important e a nu pierde bogăția iubirii și a nu o schimba cu ceva care nu merită cu adevărat. Atunci va fi limpede că aceasta este singura opțiune posibilă, lăsată de Creator. „Coasta” aflată este exact mărimea care trebuie. Și nu va fi nevoie de prea mult efort pentru a atinge armonia. Astfel ca cei doi urmași ai lui Adam și Evei să devină una prin păstrarea unicității fiecăruia. Motivul ar fi simplu: ambii au destule răni și destui spini care vor împiedica unitatea și armonia dorite. Va trece multă vreme până când ele se vor vindeca și cicatriza.

După cum a spus părintele Aleksander Men, diavolul are în arsenalul său șapte păcate pentru „auditoriu”. Omenirea nu a venit cu nimic nou. Acest set este suficient pentru toată vremea și pentru toți oamenii, indiferent de vârstă, de sex, de situație materială, de statut social sau de profesia fiecăruia. Doar că într-un mediu propice ei sunt mult mai capabili să-și ascundă roadele muncii „celor șapte magnifici” de privirile indiscrete.

Serghei Iosifovici Fudel îi dă câteva sfaturi fiului său în legătură cu relațiile de familie: „Niciodată, niciodată să nu te superi pe nimeni. Stăruiește mereu în aceasta, fie că e vorba de lucruri serioase ori mărunte, în sărbători și în orice zi. Uneori e nespus de greu, alteori neplăcut, poate chiar ridicol, dar trebuie să te străduiești... A te căsători înseamnă a te strâmtora, a renunța la o parte din locul tău, a te restrânge tot mai mult de dragul altuia. Înainte de a începe să renunți, este mai bine să nu te gândești la căsătorie.”

În corespondența sa de familie poți afla puterea și frumusețea legăturilor dintre cei îndrăgostiți. Toate scrisorile lui Serghei Iosifovici sunt pline de delicatețe, arătând cel mai profund respect pentru fiul, nora și soția lui.

Părintele Aleksander Schmemann, în *Jurnalul* său, menționează în mod repetat familia – la fiecare una-două fraze. Și nu

transmite doar tandrețe și duioșie, ci și o cultură uimitoare a respectului pentru cei apropiați.

Fără prietenie și fără unitate de gândire, respect pentru personalitatea celuilalt, libertatea launtrică la soți și copii, o conviețuire liniștită nu poate exista mult timp. Dar aceasta este intenția și binecuvântarea lui Dumnezeu: „Și se va alipi de soția sa (bărbatul) și vor fi amândoi un singur trup” (*Face-re* 2, 24).

În același timp, personalitatea fiecăruia dintre cei doi nu dispare, însă pot trăi precum un întreg, rămânând totodată ei înșiși. Altfel, de ce ar fi creat Dumnezeu două părți când ar fi putut fi doar una singură, combinând principiile feminin și masculin? Nu ar mai exista certuri, insulte, trădări. Este limpede că aceste cuvinte biblice nu se referă doar la apropierea fizică. Apropierea fizică nu alcătuiește un singur trup, dacă el și ea caută aceasta; atunci cei doi se îndepărtează și mai mult unul de celălalt. Așa cum a spus un înțelept: „Fiecare persoană este un înger cu o aripă. Putem zbura doar împreună unul în brațele celuilalt.”

Fiul lui Dumnezeu, trăind în familia Dreptului Iosif și a Fecioarei Maria, venind în familia Apostolului Petru sau la nunta din Cana Galileii, binecuvântează prin prezența Sa unirea unui bărbat și a unei femei. Pentru

ca legătura celor doi să devină o unire de iubire și de unitate, Dumnezeu le-a dat un suflet care să fie capabil de dragoste jertfelnică. Numai astfel se poate accepta și ocroti alteritatea celuilalt și se poate întări convingerea fiecăruia că este iubit.

Dragostea nu e acea iubire veche, ce arde cu patima de a consuma și care doar orbește pentru o vreme, ci un sentiment profund, care își află bucuria în dăruire. Un suflet matur, un sentiment profund conduc sufletul printr-o suferință ce ajunge la sporire duhovnicească intuitiv, și acesta descoperă de unul singur că este o binecuvântare, că este mult mai bine a dărui decât a primi (vezi *Fapte* 20, 35). Așa se naște calitatea de a trăi în libertate și de a respecta libertatea celuilalt. Libertatea nu față de soț, ci față de responsabilitate, față de absorbția și suprimarea unei personalități de către alta, în virtutea libertății pe care o avem în Hristos Iisus (vezi *Galateni* 2, 4), după cum mărturisește Sfântul Apostol Pavel. Numai în Dumnezeu dobândim libertatea de a fi noi înșine, așa cum a dorit Domnul, realizând tot ce este mai bun, libertatea pe care El a dat-o fiecăruia, ca să avem viață și să o avem din belșug (vezi *Ioan* 10, 10).

După ce ne-am întemeiat familia, nu înțelegem imediat că în acest nou întreg de fapt există un transplant dintr-un mediu în altul. Indiferent cât de asemănători ar părea

la prima vedere cei doi soți, la un contact mai strâns se arată că ei sunt semnificativ diferiți. Diferența pare a nu fi vizibilă, în spatele unei furtuni sentimentale, în perioada în care ne îndrăgostim. Primele zile de conviețuire dezvăluie aspecte prozaice complet neașteptate ale acesteia. Și numai o întreagă poetică îi poate face față. Realitatea dură care se arată în diverse sfere, psihologică, culturală, casnică etc. va trebui depășită, netezită, înlăturată. Există o singură posibilitate pentru aceasta – depășirea egoismului – „boala de căpătâi a omului”, după cum a numit-o Aleksander Men. El a spus că aceasta își află rădăcinile în adâncurile satanei. Sufletul se retrage în sine, vrea să trăiască pentru sine și în sine. Aceasta este începutul unei răscoale demonice, întunecate, satanice, împotriva lui Dumnezeu. Egoismul este în centrul tuturor lucrurilor. Comunicăm, ne facem prieteni, avem o familie și pe cei dragi alături – și toate pentru mine și doar pentru eul meu. Egoismul îl face încetul cu încetul pe om orb și surd, posomorât și plin de duhoare. Ne ascundem ca un melc într-o cochilie și stăm acolo. Începe să ne placă, ne ghemuim, devenim ca un copil nenăscut. Dar acela este un copil, însă noi, cei care ne-am născut de mult, nu vedem și nu auzim nimic în jurul nostru.

Nu am fost creați și chemați totuși pentru a se suferi din cauza noastră, ci pentru a fi

fericiți cu Hristos, pentru a ne îndrepta, a ne vindeca, ca astfel omul să creadă în valoarea sa și în dreptul la viață. În acest sens rolul soțului este uriaș. Fiecare dintre noi, în căsătorie, este atât un pacient, cât și un tămăduitor.

Un soț nu este doar un consumator al căldurii și afecțiunii altuia, ci, mai presus de toate, un dăruitor, un creator al mediului și al atmosferei în care cel ales de el începe să prindă aripi. Căci lipsa iubirii și interesului sincer față de o persoană ne încurcă sufletul, precum rădăcinile copacilor ce caută umezeală în pământ. Dar Dumnezeu ne dă o șansă, și încă pe cea mai bună. Într-o lume uriașă, atât de indiferentă, cu miliarde de oameni, aflăm pe unul cel mai apropiat – cu inima, gândurile, sentimentele și viața –, iar această întâlnire ne inspiră. Încetul cu încetul se naște unirea avută în vedere de Domnul, o minune se va săvârși în chip tainic, pe nesimțite.

Soțul, ca un înger, se va deschide și va fi capabil de sentimente dintre cele mai bune, care sunt ascunse în sufletul celui ales și despre care cel mai adesea celălalt nu știe. Sufletul va începe să se dezghețe și să înflorească, să crească întru valoarea lui, fără să fie nevoie să se afirme ori să se apere. Va da viață și putere creatoare însușirilor unice dăruite de Ziditor, iar nevoia de mască și de decorațiuni se va face nevăzută.

Odată cu libertatea lăuntrică, vine și responsabilitatea unuia față de celălalt, care însoțește adevărata libertate. Avem și o justificare biblică pentru faptul că libertatea în relațiile de familie este așezată de Dumnezeu Însuși. Sfântul Apostol Pavel spune: „Iubiți pe femeile voastre, după cum și Hristos a iubit Biserica” (*Efesenii* 5, 25).

De regulă, oamenii se căsătoresc neavând nici cea mai mică idee despre ce înseamnă problemele de mai apoi. Indiferent de vârstă, cei mai mulți dintre noi nu avem vreme să învățăm să ascultăm pe celălalt, să respectăm o altă părere și să ne recunoaștem greșelile. Arareori știm să recunoaștem dreptul altuia la libertate personală, să cerem iertare nu din politețe, ci de dragul restabilirii demnității celui pe care l-am jignit. Altfel spus, pur și simplu, nu știm cum să ne iubim cu adevărat nici pe noi înșine, nici pe celălalt.

Persoana care ne este trimisă ca soț este chemată să fie sursă de vindecare a traumeilor de care am avut parte în copilărie sau în adolescență. Problema personalității în familie este complicată nu numai de dorința de putere din pricina îngâmfării și a egoismului, ci și din faptul că puțini oameni înțeleg să respecte libertatea celuiilalt. Unii, din pricina orbirii lor, văd doar propria persoană, fără să

ia aminte la celălalt. Libertatea este incompatibilă cu intoleranța față de alte realități: față de naționalitate, cultură, tradiție, țară, altă parohie ori altă confesiune.

Libertatea este incompatibilă cu incapacitatea de a asculta, de a acorda atenție interlocutorului, adversarului, în momentul în care cineva cere această atenție.

Libertatea este incompatibilă cu intoleranța la replici și la critici, cu obiceiul de a porunci și de a subjuga, indiferent că e vorba de un copil, de soț, de un bătrân sau de un interlocutor. Trebuie să ne obișnuim să trăim în aceleași vremuri. Nu există timp aparte pentru îndreptarea greșelilor. Cineva, după zeci de ani de căsătorie, a scris: „Copiii mei au crescut și au plecat de acasă. Dar dacă aș avea șansa să-i cresc din nou, aș face următoarele: mi-aș iubi mai mult soția oricum ar fi ea. Aș râde mai mult cu copiii mei de greșelile și de bucuriile noastre. Aș asculta mai mult păreri-le copiilor, chiar și la vârsta lor fragedă, fără a le suprima libertatea personală prin autoritatea mea. Nu aș socoti că sunt lipsit de libertate când ar trebui să fac ceva ce nu vreau să fac. Aș fi mai sincer în privința slăbiciunilor mele și nu aș pretinde că sunt infailibil. M-aș juca mai mult, aș studia, aș lucra cu copiii. I-aș încuraja din plin și i-aș lăuda mai des. Aș avea o nouă înțelegere a rolului meu de cap de familie. Nu aș mai cere soției, copiilor și rudelor